

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 1569/2025
19.11.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранке Дражић, председника већа, Марине Милановић и Весне Мاستиловић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Милош Пендић, адвокат из ..., против тужених ББ из ... и ВВ из ..., чији је заједнички пуномоћник Драгана Павловић, адвокат из ..., ради утврђења, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 2036/24 од 16.10.2024. године, у седници одржаној дана 19.11.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж 2036/24 од 16.10.2024. године у ставу другом изреке, тако што се **ОДБИЈА** као неоснована жалба тужених и у том делу **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Крагујевцу П 1398/24 од 08.04.2024. године.

ОБАВЕЗУЈУ СЕ тужени да тужиоцу накнаде трошкове ревизијског поступка у износу од 50.600,00 динара, у року од 15 дана од достављања преписа пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Крагујевцу П 1398/24 од 08.04.2024. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца па је утврђено да тужиоцу по основу законског наслеђивања мајке ГГ, бив. из ... и сестре по мајци ДД, бив. из ..., припада укупни део од 17/32 у праву државине на помоћној згради број 5 постојећој на кп бр. .. са правом коришћења на кп бр. .. са обимом удела заједнички, Ул. ... бр. ..., све уписано у лн бр. .. КО Крагујевац 3, што су тужени дужни да признају и дозволе му да на основу ове пресуде изврши упис права код РГЗ СКН у Крагујевцу; ставом другим изреке, обавезани су тужени да тужиоцу надокнаде трошкове парничног поступка у укупном износу од 223.300,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 2036/24 од 16.10.2024. године, ставом првим изреке, одбијена је жалба тужених и потврђена пресуда Основног суда у Крагујевцу П 1398/24 од 08.04.2024. године у делу става првог изреке којим је усвојен тужбени захтев

тужиоца, па је утврђено да тужиоцу по основу законског наслеђивања мајке ГГ, бив. из ... и сестре по мајци ДД, бив. из ..., припада укупни удео од 5/32 у праву државине на помоћној згради број 5, постојећој на кп бр. .. са правом коришћења кп бр. .. са обимом удела заједнички, Улица ... бр. ..., све уписано у лн бр. ... КО Крагујевац 3, што су тужени дужни да признају и дозволе му да на основу првостепене пресуде изврши упис права код РГЗ СКН у Крагујевцу; ставом другим изреке, преиначена је наведена пресуда у делу става првог изреке и у делу става другог изреке – решења о трошковима поступка, тако што је 1. тужбени захтев преко досуђеног удела од 5/32 до траженог 17/32 одбијен као неоснован; 2. обавезани су тужени да тужиоцу накнаде трошкове парничног поступка у укупном износу од 65.650,20 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, у ставу другом изреке којим је првостепена пресуда преиначена, тужилац је на основу члана 403. став 2. ЗПП благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао другостепену пресуду у побијаном делу у смислу одредби чланова 403. став 2. тачка 2. и 408. Закона парничном поступку - ЗПП („Службени гласник Републике Србије“ број 72/11 ... 10/23) и утврдио да је ревизија основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, покојни ЂЂ био је ожењен са ГГ. ЂЂ је из првог брака имао двоје деце, овде тужене ББ и ВВ. ГГ је из првог брака имала сина овде тужиоца АА. ЂЂ и ГГ су имали заједничку кћер покојну ДД. Иза смрти ЂЂ, ГГ и ДД вођени су оставински и парнични поступци и правноснажно је одлучено о њиховој заоставштини изузев у овој парници спорне помоћне зграде број 5, постојеће на кп .. са правом коришћења кп .. са обимом удела заједнички, уписане у лн бр. .. КО Крагујевац 3. Правноснажном пресудом Основног суда у Крагујевцу П 2179/14 од 09.07.2015. године ставом трећим изреке утврђено је да непокретност означена као помоћна зграда број 5 напред описана, по основу стицања у току трајања брачне заједнице са ГГ представља заоставштину пок. ЂЂ са уделом од 1/2. Правноснажном пресудом Основног суда у Крагујевцу П 1646/18 од 10.09.2019. године ставом првим изреке утврђено је да заоставштину иза смрти ЂЂ која се састоји од права државине са уделом од 1/2 на помоћној згради број 5 постојећој на кп .. на основу закона су наследили супруга ГГ, ћерка ДД, син ББ и ћерка ВВ, сви из ..., са уделима од по 1/4. Решењем Основног суда у Крагујевцу О 1905/17 од 06.11.2017. године, исправљеног правноснажним решењем тог суда од 26.01.2018. године, ставом првим изреке, одбачен је предлог за расправљање заоставштине иза смрти пок. ЂЂ, а ставом другим утврђено да заоставштину пок. ГГ наслеђују на основу закона ћерка сада пок. ДД и син АА са уделима од по 1/2, а ставом трећим изреке, утврђено је да заоставштину иза смрти пок. ДД на основу закона наслеђују брат по мајци, овде тужилац АА са уделом од 1/2, сестра по оцу ВВ са уделом од 1/4 и брат по оцу ББ са уделом од 1/4.

На основу утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је закључио да тужилац у овој парници тражи утврђење укупног збира удела на помоћној згради број 5 које је као

законски наследник наследио правноснажним оставинским решењима иза смрти мајке ГГ и сестре по оцу ДД, те да укупан збир удела тужиоца на згради број 5 у односу на целину објекта износи 17/32, те да је његов тужбени захтев основан иако је он укњижен са уделом од 6/16, па је одлучио као у изреци побијане пресуде.

Другостепени суд је заузео правни став да је првостепени суд правилно утврдио висину удела тужиоца на заоставштини мајке ГГ и сестре ДД у уделу од 5/32 у односу на целину објекта, али је погрешно досудио и удео на коме је тужилац већ укњижен – 6/16 односно 12/32, због чега је у том делу преиначио првостепену пресуду и одлучио као у побијаном ставу другом изреке.

По оцени Врховног суда такво правно становиште другостепеног суда није прихватљиво.

Одредбом члана 20. став 1. Закона о основама својинскоправних односа прописано је да се право својине стиче по самом закону, на основу правног посла и наслеђивањем.

У овој парници тужилац тражи утврђење укупног збира удела на помоћној згради број 5, која је као законски наследник наследио на основу правноснажних оставинских решења иза смрти мајке ГГ и сестре по мајци ДД. Правни интерес код тужбе за утврђење оцењује се са становишта примене материјалног и процесног права. Одредбом члана 194. став 2. ЗПП прописани су услови за подношење тужбе за утврђење. Тужилац може поднети тужбу за утврђење ако има правни интерес за пружање овог вида правне заштите. Правни интерес је процесна претпоставка о којој суд води рачуна по службеној дужности и по приговору странака до закључења главне расправе и битно је да постоји у тренутку доношења одлуке о основаности тужбеног захтева.

У конкретном случају правилно је утврђено да су покојни ЂЂ и покојна ГГ били сувласници на помоћној згради број 5 са уделима од по 1/2. ЂЂ половину помоћне зграде број 5 наследили су ГГ, ДД, ББ и ВВ са уделима од по 1/4. ГГ 1/2 у односу на целу стамбену зграду број 5 и наслеђену 1/4 од ЂЂ половине, наследили су тужилац и пок. ДД са уделима од 1/2. ДД 1/4 од 1/2 наслеђену од оца и од мајке 1/2 од целог и 1/4 од половине помоћне зграде број 5, наследили су тужилац са уделом од 1/2 и тужени са уделом од по 1/4. Када се све сведе на удео у разломку, тужилац је од мајке ГГ наследио 20/64 и од сестре ДД 16/64, укупно 34/64, односно 17/32 у односу на целу помоћну зграду број 5.

Решењем РГЗ СКН број 952-02-4-025-51330/2022 од 24.11.2022. године дозвољено је провођење промене у бази података у КН - лн бр. .. КО Крагујевац 3 и извршен упис држаоца у КН у корист АА са делом од 34/64, овде тужене ВВ и ББ са делом поседа од по 15/64, све на помоћној згради број 5. Међутим, то решење није коначно, како је у истом наведено, у односу на претходно решење по основу кога је тужилац био уписан са уделом од 6/16, односно 12/32. Зато је погрешан правни став другостепеног суда да је тужилац већ укњижен са уделом од 6/16, односно 12/32 на помоћној згради број 5, па тужилац има правни интерес да се у овој парници утврди укупан збир наслеђених удела тужиоца као законског наследника, како је то правилно и утврдио првостепени суд.

Првостепени суд је правилно одлучио и о трошковима парничног поступка применом члана 153. и 154. ЗПП.

Са изнетих разлога другостепена пресуда је у побијаном делу преиначена, па је одлучено као у ставу првом изреке ове пресуде применом члана 416. став 1. ЗПП.

Тужилац је успео у ревизијском поступку, па су тужени обавезани да тужиоцу накнаде трошкове ревизијског поступка и то на име састава ревизије 27.000,00 динара и на име таксе на ревизију и одлуку суда по 11.800,00 динара, укупно 50.600,00 динара. Из наведених разлога одлучено је као у ставу другом изреке, применом члана 165. став 2. и 154. ЗПП.

**Председник већа-судија,
Бранка Дражић, с.р.**

**За тачност отправака
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**